

Naar wie is onze Loge vernoemd? Dat is de centrale vraag waar we ons over buigen. Om hier achter te komen moeten we ons verplaatsen naar het Rotterdam van het midden van de 18^e eeuw, rond 1750 dus.

Daar is allereerst een aantal Hugenoten, dat wil zeggen protestanten die na intrekking van het edict van Nantes naar Nederland gevlucht waren.

De herroeping van het Edict van Nantes in oktober 1685 heet formeel het [Edict van Fontainebleau](#) en maakte een einde aan de relatieve geloofsvrijheid in Frankrijk. De protestanten vertrekken in grote getale totaal 50.000 onder meer naar Nederland.

Zij vormden een groep die veel met elkaar optrok en bijvoorbeeld in een eigen kerk, de Waalse kerk in Rotterdam, bijeenkwamen om hun godsdienst te belijden

Overigens is Rotterdam in die tijd een zeer internationale stad.

Op 25 mei 1748 werd Loge d' Orange, ook wel Loge Orange, opgericht met een Nederlandse constitutiebrief verleend door de Grote Loge La Sincérité. Daarnaast werd ook een Engelse constitutiebrief aangevraagd die op 5 mei 1749 werd verleend.

Zij bestond buiten de bovengenoemde (Franstalige) Hugenoten ook uit Nederlanders, Engelsen Schotten en Duitsers.

Deze melange van nationaliteiten leverde toch problemen op en deze Loge was dan ook geen lang leven beschoren.

Loge D'Orange is naar mag worden verondersteld vernoemd naar Prins Willem Karel Hendrik Friso, (1711-1751) die in 1747 werd verheven tot erfstadhouder Prins Willem IV van Oranje.

Deze Willem IV van Oranje Nassau was voornamelijk, vredelievend en minzaam in zijn optreden, een gestudeerd man hij studeerde aan universiteit van Franeker, van Utrecht en hij ontving een ere doctoraat van de universiteit van Oxford.

Nadat hij (waarschijnlijk) in Engeland was ingewijd als vrijmetselaar, hiervan is geen definitief bewijs voorhanden, ontstonden er in de Den Haag en Leeuwarden Loges. En hij had zelfs een eigen hofloge "Antiqua Virtute et Fide" in Leeuwarden. (1).

Gezien het bovenstaande is het te begrijpen dat een dergelijk politiek statement in de Logenaam werd gekozen ook omdat de benoeming van Willem als erfstadhouder praktisch samenviel met de vorming van Loge d'Orange.

Hoewel er in 1747 veel enthousiasme was voor de Oranjes was die populariteit in 1751 al danig gedaald, mede door de economische neergang en in 1753 overleed Willem IV.

In die tijd was er een lange strijd tussen de patriotten die een republiek voorstonden en Orangisten of Prinsgezinden die liever het Huis van Oranje aan de leiding zagen. Deze tweespalt heeft ook zijn neerslag gehad op de vrijmetselarij. Naast b.v. Loge de Drie Kolommen die als Logekleuren oranje, blanje, bleu koos een duidelijk teken van hun prinsgezindheid was er Loge Salus Patriae, de Loge die later met onze Loge fuseerde en die waarschijnlijk een patriottische inslag had.

Nadat Loge d'Orange de arbeid had gestaakt in 1756 bedachten onze Hugenoten broeders daar het niet zo gemakkelijk was gebleken om met broeders van al deze verschillende nationaliteiten te werken, dat het wellicht een beter plan was om met broeders van één nationaliteit samen een Loge te vormen.

Aldus werd besloten om Loge Frederik Royal op te richten met als voertaal , hoe kan het ook anders, de Franse taal.

Overigens zij vermeldt dat de Franse taal in Nederland toen ter tijd zeer gebruikelijk was onder de gegoede stand en zeker de adel. Het gebruik van de Franse taal was bon ton. In hedendaags Nederlands betekent dat chic, smaakvol of in de mode.

De constitutiebrief werd in 1759 aangevraagd door de volgende Mmr.: vrijmetselaar.

Br.: Bruyer ook

wel Jean Theodore Bruyère als voorzittend Meester

J.P. Corbière

1e Opziener

J.D. Pompeyra

2e Opziener geb 1727

Is Crommelin

Redenaar

J.Duc

Secretaris

P.M van Hoogwerff

Thesaurier

J.F. Montagne

J.Enslie

Js. Pompeyra geb 1729

P.Pompeyra geb 1735

j. Montagne

J. de Vreeze

Is la Farge

Chr. Minet

Oetse

De Loge wenst als kleur ponceau en als zinspreuk Lux in Tenebris aan te nemen

Van deze oprichters waren de Bbr.: Bruyere, Corbière, drie broers Pompeyra J.D, J, en P ,Crommelin en van Hoogwerf lid van de Waalse kerk. Br.: Enslie is een Schot. Ze zijn als Hugenenotenen natuurlijk protestanten.

Welke zijn nu de aanwijzingen die we hebben om aan te nemen dat Frederik de Grote die leefde van 1712 tot 1786 , de naamgever van onze Loge is geweest?

Frederik de Grote van Pruisen kan in bepaalde opzichten zeker gezien worden als verlicht despoot.

Van een gelukkige jeugd was voor hem geen sprake, zijn vader was een strenge calvinist die zijn zoon wilde opvoeden met paardrijden boogschieten en ijzeren discipline. Hij sloeg zijn zoon regelmatig en vernederde hem in publiek. Toen hij van een opholgeslagen paard viel kreeg hij van zijn vader een pak slaag toe.

Frederik had niet zoveel op met het spelen met tinnen soldaatjes en boogschieten maar was meer geïnteresseerd in Franse literatuur en in muziek. Het is duidelijk dat het tussen vader en zoon niet boterde. Dat culmineerde toen Frederik op 18 jarige leeftijd trachtte te vluchten naar Engeland. Zijn vader beschuldigde hem van hoogverraad en liet hem opsluiten. Zijn vriend en handlangers Hans Hermann von Katte werd geëxecuteerd waarbij Frederik gedwongen werd om naar de terechtstelling te kijken.

Toen hij in 1732 toezegde te willen huwen met Elisabeth van Braunschweig-Bevern (een Oostenrijkse prinses) verzoende zijn vader zich met hem en werd hij vrijgelaten en gerehabiliteerd als kroonprins.

Hij nam voor zijn tijd een aantal zeer opmerkelijke besluiten.

Op de eerste plaats declareerde hij vrijheid van godsdienst, waardoor de Staatsgodsdienst met zijn vervolging van andersdenkenden tot het verleden ging behoren.

Het is duidelijk dat dit onze Hugenoten, die immers religieuze vluchtelingen waren zeer moet hebben aangesproken.

Frederik van Pruisen was de protestantse Held uit die periode hoewel hij als agnost te boek staat.

Een beroemde uitspraak luidt: “Alle religies moeten worden getolereerd en de overheid moet er slechts op toezien dat ze elkaar geen afbreuk doen, want hier moet eenieder op zijn manier zalig worden.”

Bovendien was Frederik In 1738 ingewijd als lid van de Orde van Vrijmetselaren te Braunschweig

Overigens was hij ook een bekwaam strateeg die door vele veldslagen en slimme diplomatie Pruisen op de kaart wist te zetten als een van de grote machten in het Europa van de achttiende eeuw. Napoleon bijvoorbeeld had een grote bewondering voor Frederik. (uitspraak)

Overigens was hij een veelzijdige en misschien wel geniale man, naast strateeg en krijgsheer was hij ook filosoof, dichter en musicus. Hij had een zeer nauwe band met Voltaire waarmee hij jarenlang correspondeerde en die zelfs drie jaar bij hem in paleis Sans Souci introk.

Hij had heimelijk dwarsfluitles van Joachim Quantz een zeer beroemde fluitist, heimelijk omdat zijn streng calvinistische vader dit niet goedkeurde. Hij was zeker een zeer goede fluitist en ook componist van vele stukken voor fluit waaronder ook symphonien, muziek die waar we nu nog van kunnen genieten(een hint voor Br.: Kapelmeester?)

Zijn vader had al dienstplicht ingesteld voor de boeren wat een groot legermacht opleverde. Verder had zijn vader ook al leerplicht ingesteld voor kinderen van 5 tot 12 jaar, en scholen gebouwd waarmee Frederik ijverig verder ging.

Een ander opmerkelijk besluit is het feit dat Frederik na een hongersnood veordondeerde dat er meer aardappels moesten worden gegeten omdat aardappels veel voedzamer zijn dan graan.

Samen met Voltaire schreef hij Antimachiavel 1736=1740 een anoniem uitgebracht werk dat zich kantte tegen het absolutisme van Machiavelli.

Een belangrijke daad op het gebied van de binnenlandse politiek was Frederiks claim op rechtsgelijkheid van alle Pruisische onderdanen in 1771

Dat hij dit ook echt meende bleek uit een meningsverschil dat Frederik had met de molenaar van Sanssouci. De molen is Frederik een doorn in het oog omdat deze een belemmering van de zichtlijnen in het gelijknamige park rond het Koninklijke zomerpaleis vormt.

De koning poogt vergeefs de molenaar uit te kopen.

De molenaar wijst erop dat de koning hem zijn molen had kunnen afnemen als er geen rechters waren geweest in Berlijn.

De koning erkent dat het inderdaad de rechter is die over onteigening gaat en niet de koning.

In 1783 was Pruisen de eerste moderne staat die een vriendschapsverdrag sloot met de pas ontstane verenigde Staten. Frederik onderhield in deze tijd een correspondentie met de generaal en later President George Washington (Een correspondentie tussen broeders vrijmetselaar)

Laat ik u nu voorstellen aan de familie de Superville.

Allereerst is daar Daniel de Superville , de calvinistische theoloog en predikant van de Waalse kerk, Hij is geboren in Saumur dus een van de Hugenoten die nog in Frankrijk geboren is. Hij was een theoloog met een zekere faam, een aantal van zijn preken zijn in druk uitgegeven.

Dan is er Daniel de Superville de neef van deze calvinistische theoloog en predikant van de Waalse kerk, dus zal hij de hugenoten, lid van Loge d'Orange die daar kerken ontgetwijfeld hebben gekend .

Hij werd geboren in Rotterdam in 1696 en stief aldaar in 1773 .

Hij schreef zich in aan de universiteit van Leiden in 1719 maar was al een jaar eerder gepromoveerd aan de Universiteit van Utrecht op een dissertatie getiteld *Dissertatio de sanguine et sanguificatione*.

Hij trouwde in 1722 in Leiden met Catherina le Compte en vertrok daarna naar Pruisen waar hij in Stettin als lector anatomie en chirurgie werd aangesteld

Als lijfarts van Frederik , behandelde Daniel de Superville, hem in 1738 succesvol aan oedeem .

Nadat hij Frederik II van Pruisen wist te genezen van oedeem werd hij in 1738 aangesteld als lijfarts van markgravin Wilhelmina van Pruisen, de zuster van koning Frederik II.

Ook werd hij in 1739 toegelaten tot de Duitse Keizerlijke academie van wetenschappen in Berlijn

Superville ontwikkelde zich al snel tot een invloedrijke adviseur van Wilhelmina en haar man Frederik van Brandenburg. In 1743 richt de Superville op initiatief van Frederik van Brandenburg een protestantse universiteit op in Bayreuth. Superville was de eerste rector magnificus, een jaar later werd de universiteit verhuisd naar Erlangen waarbij de Superville fungeerde als kanselier(directeur) tot 1748 . De universiteit Friedrich-Alexander Universität Erlangen-Nürnberg is nu nog de een na grootste universiteit van Beieren.

In 1748 keerde hij via Bremen en Braunschweig terug naar Nederland waar hij in Voorburg ging wonen.

Uiteindelijk keerde hij terug naar Rotterdam waar hij in 1773 overleed. Hij werd begraven in de (in 1819) gesloopte Vrouwekerk in Leiden die destijds als Waalse kerk diende.

Daniel de Superville was dus een Rotterdamse Hugenoot die jarenlang in de hofkringen van Pruisen verkeerde en Frederik de Grote als zijn arts behandelde.

Bij de oprichting van Loge Frederik Royal (oorspronkelijk geschreven zonder accent aigu !) was de Superville alweer ongeveer 10 jaar terug in Nederland.

Hoewel het harde bewijs niet geleverd kan worden omdat er geen geschreven bronnen zijn die de naamgeving expliciet vastleggen, lijken deze gegevens de mondelinge overlevering te ondersteunen dat Frederik De Grote van Pruisen de naamgever is van onze Loge.

1 KWAADGRAS, E. (2003). *Overzicht van Loges. Grootoosten der Nederlanden*. Den Haag:Orde van Vrijmetselaren onder het Grootoosten der Nederlanden. p. 286.

Muziek van Frederik de Grote: 3 e fluit concert in c major

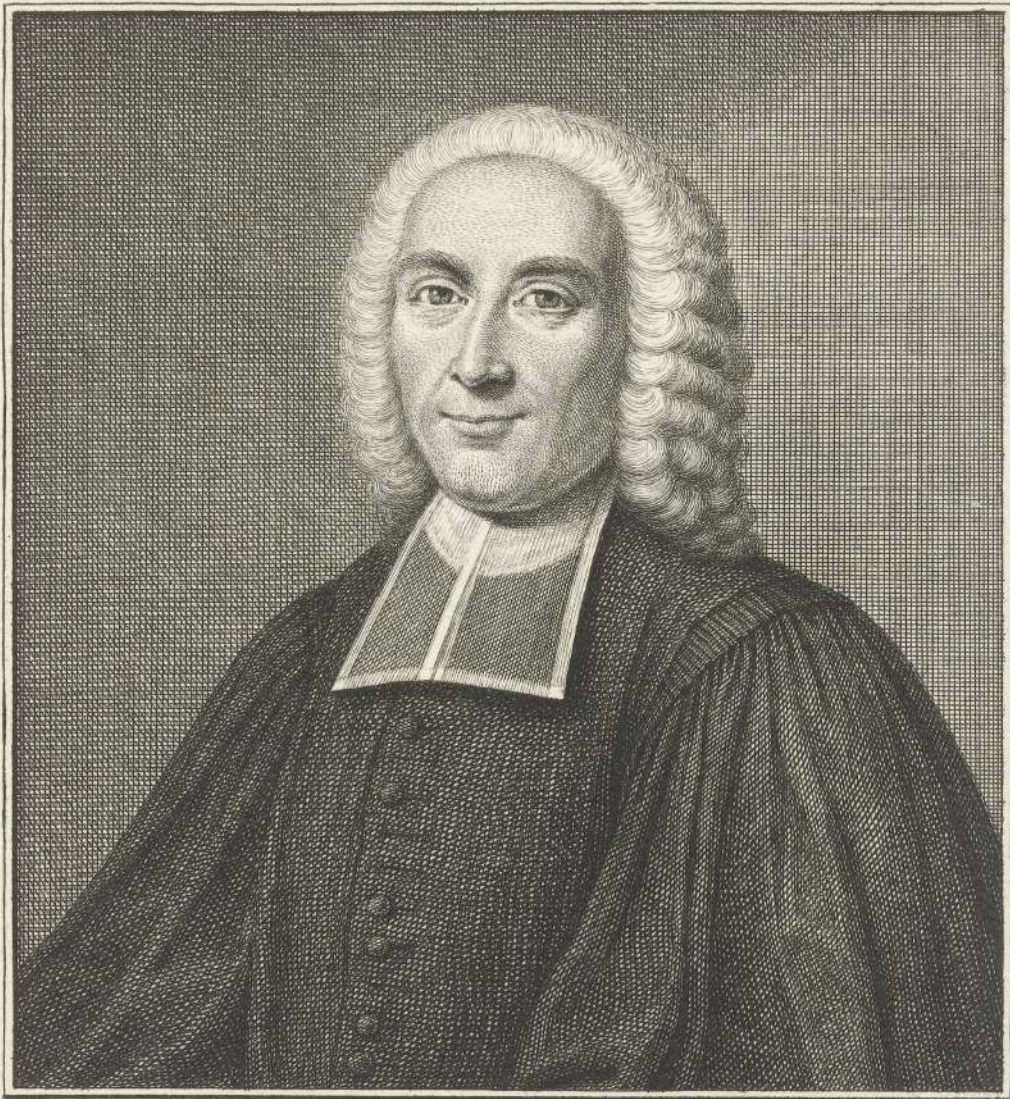

DANIEL DE SUPERVILLE.

né a Saumur en Aoust, 1657.
mort a Rotterdam le 9 Juin 1728.

S. Thomeyn delin.

B. Bernardin sculp. 1737.

Peint par J. Humbert en 1760.

J. Felkema Sculp.

DANIEL DE SUPERVILLE LE FILS.

Né à Rotterdam le 11 Juin 1700.

Mort dans la même ville le 24 May 1762.

*Ici l' Art nous presente une image fidelle,
Du Pasteur dont la perte a fait couler nos pleurs;
Que ne peut on aussi graver au fond des coeurs,
Les vertus dont il fut le Peintre & le Modelle!*

Daniel de Superville de zoon van de predikant, neef van de arts

Concert door Frederic de Grote met rechts Joachim Quantz en achter de vleugel C.P.E. Bach

Overblijfselen van de vrouwenkerk in Centrum Leiden die diende als Waalse kerk en waar ook de pilgrim fathers kerkten.